

Handläggare: Gunilla Schedin
Tfn: 508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Analys av kostnadsutvecklingen vad gäller försörjningsstöd

Förslag till beslut

Stadsdelsförvaltningens förslag till åtgärder med anledning av analys som gjorts av kostnadsutvecklingen vad gäller försörjningsstöd godkänns.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Lotta Halling
avdelningschef

Sammanfattning

Konsultföretaget Ernst & Young har, på uppdrag av Norrmalms stadsdelsnämnd gjort en analys av kostnadsutvecklingen vad gäller försörjningsstöd. Syftet med analysen har varit att undersöka vad som kan vara förklaringen till att kostnaderna ökat påtagligt och att utifrån detta komma med förslag till åtgärder. Uppdraget är nu slutfört.

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att förbättra rutiner och arbets sätt utifrån de synpunkter och förslag som framförts från konsultföretagets sida. Utöver detta kommer förvaltningen att sluta avtal med socialläkare för medicinsk bedömning av dem som anses sakna arbetsförmåga. Man kommer också att avsätta resurser för ett nära samarbete med arbetsförmedlingen när det gäller unga arbetslösa. För närvarande diskuteras också möjligheten att inrätta en mottagningsfunktion.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom planeringsavdelningen på uppdrag av vård- och omsorgsavdelningen.

Bakgrund

Konsultföretaget Ernst & Young har, på uppdrag av Norrmalms stadsdelsnämnd genomfört en analys av kostnadsutvecklingen vad gäller försörjningsstöd. Syftet med analysen har varit att undersöka vad som kan förklara att kostnaderna ökat påtagligt. I uppdraget har även ingått att göra en jämförande studie med motsvarande verksamhet inom Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Sammanfattande resultat av analysen

Den främsta förklaringen till den kostnadsökning som skett inom Norrmalms stadsdelsnämnd mellan åren 2002 och 2004 är inte ett ökat antal ärenden utan beror i första hand på ett högre medelbidrag och en längre genomsnittlig bidragstid.

Under 2005 har det däremot skett en ökning av antalet ärenden. Framför allt har det skett en ökning av antalet ärenden som rör sjukskrivna som är 0-klassade och arbetslösa i praktik eller annan åtgärd utan ersättning. Det har också skett en ökning av ärenden där rehabiliteringsbidrag utgår liksom av ärenden där den enskilde saknar ekonomisk grundtrygghet, d.v.s. har otillräcklig inkomst.

Inom Kungsholmens stadsdelsnämnd har det däremot skett en minskning av antalet ärenden. Kungsholmen har under år 2005 även haft lägre kostnader per klient. Vidare har framkommit att antalet avslag på ansökningar om ekonomiskt bistånd varit betydligt högre på Kungsholmen än på Norrmalm. Man har också kunnat konstatera att kostnaderna för ”övrigt ekonomiskt bistånd”, vilket exempelvis kan vara kostnader för hotellboende, är betydligt högre på Norrmalm än på Kungsholmen.

De strukturella faktorer som har kunnat studeras visar på mycket små skillnader mellan Norrmalm och Kungsholmen. Man har därför inte funnit belägg för att Norrmalm uppvisar signifikanta skillnader i dessa avseenden som skulle kunna motivera ett större behov av ekonomiskt bistånd eller högre kostnader.

Däremot kan man konstatera att det finns vissa skillnader när det gäller vilka kostnader som belastar anslaget för försörjningsstöd. Inom Norrmalms stadsdelsnämnd läggs exempelvis hela kostnaden för placering på härbärgen på försörjningsstödet medan man inom Kungsholmens stadsdelsnämnd endast svarar för kostnaden för uppehållet.

Utifrån de intervjuer som gjorts med representanter för försäkringskassa och arbetsförmedling, framkommer inte att det har skett någon förändring av dessa myndigheters arbetssätt eller tillämpning av regelverk, som i sin tur kan ha påverkat behovet av försörjningsstöd i Norrmalm i större utsträckning än i andra stadsdelsnämnder.

Vid en jämförelse mellan de arbetssätt som tillämpas har inga påfallande skillnader mellan de båda försörjningsstödsenheterna kunnat konstateras. Det finns ett antal likartade stödfunktioner som kompletterar den direkt myndighetsutövande delen i arbetet. Inte heller när det gäller att utreda, tillämpa riktlinjer eller sträva efter en internt likvärdig bedömning kan konstateras att det finns några väsentliga skillnader mellan dessa båda enheter.

Enligt Ernst & Youngs bedömning har man dock vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning i större utsträckning systematiserat sitt arbete och har ett mer konsekvent förhållningssätt samt fler ändamålsenliga insatser att erbjuda arbetsökande.

Analysen har också visat att det finns en viss grundläggande skillnad stadsdelsförvaltningarna emellan i hur man förhåller sig till klientens motivation att bli självförsörjande. För Kungsholmens del erbjuder man arbetslösa med otillräcklig inkomst arbetsverksamhet som en förutsättning för rätten till försörjningsstöd medan man inom Norrmalm mera betonar motivationsarbetet i sig.

Förslag till förbättringsområden

- utforma relevanta inriktningsmål för verksamheten med en tydlig koppling till verksamhetens uppdrag
- tydliggör en strategi för hur försörjningsstödenheten ska utveckla sitt arbete på ett framgångsrikt sätt
- definiera prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser för dessa grupper
- den stora gruppen med rehabiliteringsbidrag bör bli föremål för särskild analys i syfte att utveckla ett mer framgångsrikt arbetssätt
- överväg utveckling och införande av en renodlad mottagningsfunktion
- överväg om utredningsverksamheten kan effektiviseras genom en ökad målgruppsorientering
- se över ansvarsfördelningen mellan socialsekreterare och biståndshandläggare

- säkerställ tillgången till effektiva insatser för arbetslösa i form av stöd till "jobsökande" och praktik/arbetsträning
- förstärk och vidareutveckla extern och intern samverkan
- skilj på utredningsarbete och motivationsarbete
- "övrigt ekonomiskt bistånd" bör bli föremål för en särskild genomgång - av särskilt intresse bör t.ex. vara att minska kostnaderna för bistånd till hotellboende
- inför återkommande genomgångar av samtliga ärenden

Förvaltningens åtgärder

Den översyn som gjorts av arbetet inom försörjningsstödsenheten är mycket värdefull för vidareutveckling av verksamheten och för arbetet med att komma tillrätta med de successivt ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att förbättra rutiner och arbets sätt utifrån de synpunkter och förslag som framförts från konsultföretagets sida. Utöver detta kommer förvaltningen att vidta följande mycket konkreta åtgärder:

Projekt riktat till unga

I nära samarbete med arbetsförmedlingen kommer man fr.o.m. den 1 maj att starta ett projekt riktat till unga arbetslösa mellan 18 och 25 år. Detta innebär att en av förvaltningens arbeidskonsulenter och en handläggare från arbetsförmedlingen på halvtid kommer att arbeta för att dessa unga ska komma ut på arbetsmarknaden. För dem som saknar arbetslivserfarenhet handlar det i första hand om att genom direktkontakt med företag hitta lämpliga praktik- eller arbetsträningsplatser. De som har tidigare arbetslivserfarenhet ska få hjälp med att hitta reguljära anställningar. För närvarande finns närmare 50 arbetslösa i åldern 18 till 25 år som uppbär försörjningsstöd.

Projektet kommer att pågå under ett års tid för att därefter utvärderas.

Socialläkare

Drygt 20 % av dem som uppbär försörjningsstöd bedöms inte stå till arbetsmarknadens förfogande, vilket betyder att de av socialmedicinska skäl bedöms ha mycket små möjligheter att kunna klara ett arbete. I många av dessa fall finns behov av en kvalificerad medicinsk bedömning, vilket visat sig vara mycket svårt att tillgodose inom ramen för landstingets reguljära verksamhet. Man kommer därför att träffa avtal med socialläkare som på konsultbasis kan göra en bedömning av den enskildes hälsa och arbetsförmåga. Detta förväntas resultera i att en del visar sig ha så stora medicinska problem att de helt bedöms sakna arbetsförmåga och därmed bör kunna få sjukersättning.

Inom Kungsholmens stadsförvaltning har man tillgång till socialläkare och har goda erfarenheter av detta samarbete. Även i Nacka kommun finns ett samarbete med socialläkare. Förvaltningen kommer att ta del av de erfarenheter som finns på annat håll för att bygga upp ett bra samarbete mellan försörjningsstödsenheten och socialläkare.

Mottagningsfunktion

Förvaltningen överväger att inrätta en mottagningsfunktion med uppgift att svara för den första kontakten med den sökande och för närvarande diskuteras formerna för detta. Tanken är att mottagningen, utöver att informera om gällande regler för att kunna beviljas ekonomiskt bistånd, också ska göra en förhandsbedömning. Det är möjligt att man därigenom skulle kunna minska antalet ansökningar således ”slippa” utreda ärenden där den enskilde inte uppfyller kriterierna för att kunna beviljas bistånd.

Bilaga

Analys av kostnadsutvecklingen för försörjningsstöd.